

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 7. juni 2021
Kontor: Databeskyttelseskontoret
Sagsbeh: Sani Sogliano
Sagsnr.: 2021-793-0110
Dok.: 1989410

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens udkast til gennemførelsesretsakter om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet angående Storbritannien

1. Resumé

Kommissionen præsenterede den 19. februar 2021 to udkast til gennemførelsesretsakter om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet angående Storbritannien (komitésag). Udkastene er fremsat med hjemmel i henholdsvis databeskyttelsesforordningen¹ og retshåndhævelsesdirektivet². En vedtagelse af de fremsatte udkast vil indebære, at personoplysninger i forhold til de databeskyttelsesretlige regler om tredjelandsoverførsler uden specifik godkendelse kan overføres fra EU til Storbritannien. Begge udkast skal behandles i den såkaldte Artikel 93-Komité, hvor repræsentanter fra medlemsstaternes regeringer deltager. Udkastene drøftes og forventes sat til afstemning i medio juni 2021. Endvidere forventes Kommissionen at bestræbe sig på en endelig vedtagelse af de foreslåede gennemførelsesretsakter inden udgangen af juni 2021, hvor overgangsperioden for overførsel af personoplysninger til Storbritannien ophører. En vedtagelse af gennemførelsesretsakterne skønnes at have en positiv indvirkning for aktører, som på en simpel måde ønsker at overføre personoplysninger til Storbritannien. Regeringen agter derfor som udgangspunkt at stemme for gennemførelsesretsakterne.

¹ Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesforordningen)

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/680 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA (retshåndhævelsesdirektivet)

2. Baggrund

Når personoplysninger ønskes overført til et tredjeland (lande uden for EU/EØS) skal dataeksportøren (den der fører personoplysningerne ud af EU/EØS) iagttage de databeskyttelsesretlige regler om tredjelandsoverførsler. Efter disse regler skal en overførsel være baseret på et såkaldt overførselsgrundlag, der er det ”instrument”, som skal være på plads, inden oplysninger kan videregives til modtagere i et tredjeland.

Det fremgår af databeskyttelsesforordningens artikel 45, stk. 1, og retshåndhævelsesdirektivets artikel 36, stk. 1, at overførsel af personoplysninger til et tredjeland kan finde sted, hvis Kommissionen har fastslået, at tredjelandet har et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau. Konsekvensen af en afgørelse om et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau efter de nævnte retsakter er således, at personoplysninger uden specifik godkendelse kan overføres til Storbritannien, hvis de behandles lovligt i EU.

Kommissionen har den 19. februar 2021 præsenteret to udkast til gennemførelsesretsakter efter henholdsvis databeskyttelsesforordningen og retshåndhævelsesdirektivet om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet angående Storbritannien (komitésag).

Udkastene skal behandles af komitéen, der er nedsat i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 93, stk. 1, og som består af repræsentanter for medlemsstaternes regeringer (Artikel 93-komitéen). Begge udkast skal behandles efter undersøgelsesproceduren for komitésager, og det forventes, at de vil blive behandlet parallelt under hele proceduren.

For undersøgelsesproceduren gælder det, at hvis Komitéen afgiver en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen udkastet. Afgiver Komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke udkastet, idet Kommissionen kan forelægge Komitéen et ændret udkast eller kan forelægge udkastet for appeludvalget, som består af repræsentanter fra EU-landene og har Kommissionen som formand. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen enten vedtage udkastet, forelægge et ændret udkast for Komitéen eller forelægge sagen for appeludvalget.

I det omfang sagen forelægges for appeludvalget, og der i den forbindelse med kvalificeret flertal afgives en negativ udtalelse om udkastet, kan Kommissionen ikke vedtage udkastet. Afgiver appeludvalget med kvalificeret

flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen udkastet. Afgiver ap-peludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissio-nen vedtage udkastet.

Begge udkast forventes sat til afstemning i medio juni 2021.

I tilfælde af en udtalelse, der ikke taler imod Kommissionens udkast, for-ventes Kommissionen at bestræbe sig på en endelig vedtagelse heraf inden udgangen af juni 2021, hvor overgangsperioden for overførsel af personop-lysninger til Storbritannien ophører (se afsnit 3 nedenfor).

3. Formål og indhold

Storbritannien forlod formelt EU den 31. januar 2020. I perioden herefter gjaldt der frem til den 31. december 2020 en overgangsperiode, hvor Stor-britannien i henhold til udtrædelsesaftalen fortsat var bundet af en række EU-regler, herunder databeskyttelsesforordningen og retshåndhævelsesdi-rektivet. I denne periode kunne personoplysninger videregives fra andre medlemsstater i EU til Storbritannien uden iagttagelse af de databeskyttel-sesretlige regler om tredjelandsoverførsler.

Efter udgangen af overgangsperioden blev Storbritannien fra den 1. januar 2021 anset for at være et ”tredjeland”. I forhold til databeskyttelsesreglerne betyder dette, at overførsler fra EU til Storbritannien fra den 1. januar 2021 skulle være sket i henhold til reglerne om tredjelandsoverførsler.

Som led i undertegnelsen af handels- og samarbejdsaftalen mellem EU og Storbritannien den 30. december 2020 blev der imidlertid på visse betingel-ser indført en overgangsperiode fra den 1. januar 2021 til senest den 30. juni 2021, hvor overførsler fra EU til Storbritannien ikke betragtes som tredje-landsoverførsler. Hvis betingelserne for overgangsperioden overholdes, vil de databeskyttelsesretlige regler om tredjelandsoverførsler således først skulle iagttages fra den 1. juli 2021.

Kommissionens fremsatte udkast til gennemførelsesretsakter (tilstrække-lighedsafgørelser) vil, hvis de vedtages, indebære, at personoplysninger uden specifik godkendelse kan overføres fra EU til Storbritannien, hvis de behandles lovligt i EU.

En tilstrækkelighedsafgørelse efter databeskyttelsesforordningens artikel 45 og retshåndhævelsesdirektivets artikel 36 er udtryk for, at tredjelandet yder

et beskyttelsesniveau, der i det væsentligste svarer til det i EU. Ved vurderingen af beskyttelsesniveauet skal Kommissionen efter forordningens artikel 45, stk. 2, og direktivets artikel 36, stk. 2, tage en række forskellige elementer i betragtning, som f.eks. tredjelandets overholdelse af retsstatsprincippet og menneskerettighederne, tredjelandets myndighedernes adgang til at kræve personoplysninger udleveret, tilstedeværelsen af en velfungerende, uafhængig tilsynsmyndighed og tredjelandets internationale forpligtelser.

Kommissionens to udkast er baseret på en analyse af britisk lov og praksis samt Storbritanniens internationale forpligtelser, herunder i henhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention³. Dette afspejler sig i udkastenes respektive præambler, som i henholdsvis 285 og 181 betragtninger giver Kommissionens overvejelser, vurdering og konklusion om Storbritanniens opfyldelse af betingelserne for en tilstrækkelighedsafgørelse efter databeskyttelsesforordningen og retshåndhævelsesdirektivet.

På baggrund af analyserne konkluderer Kommissionen i begge udkast, at Storbritannien gennem den britiske databeskyttelseslovgivning (the United Kingdom General Data Protection Regulation (UK GDPR) og the Data Protection Act 2018 (DPA 2018)⁴) sikrer et beskyttelsesniveau, der i det væsentligste svarer til det i EU, som følger af databeskyttelsesforordningen og retshåndhævelsesdirektivet⁵.

Det konkluderes endvidere i begge udkast, at tilsynsmekanismerne og klageadgangene i britisk lovgivning som helhed muliggør, at overtrædelser af reglerne kan identificeres og straffes, ligesom lovgivningen også indeholder garantier for de berørte borgere i forhold til at opnå indsigt i deres oplysninger og eventuelt berigtigelse eller sletning heraf⁶.

³ Jf. betragtning nr. 5 og 270 i Kommissionens udkast til gennemførelsesretsakt i henhold til databeskyttelsesforordningen vedrørende Storbritanniens tilstrækkelige beskyttelse af personoplysninger (udkastet til afgørelsen efter databeskyttelsesforordningen) samt betragtning nr. 5 og 160 i Kommissionens udkast til gennemførelsesretsakt i henhold til retshåndhævelsesdirektivet vedrørende Storbritanniens tilstrækkelige beskyttelse af personoplysninger (udkastet til afgørelsen efter retshåndhævelsesdirektivet)

⁴ Jf. betragtning nr. 14 i udkastet til afgørelsen efter databeskyttelsesforordningen og betragtning nr. 14 i udkastet til afgørelsen efter retshåndhævelsesdirektivet

⁵ Jf. betragtning nr. 266 i udkastet til afgørelsen efter databeskyttelsesforordningen og betragtning nr. 156 i udkastet til afgørelsen efter retshåndhævelsesdirektivet

⁶ Jf. betragtning nr. 267 i udkastet til afgørelsen efter databeskyttelsesforordningen og betragtning nr. 157 i udkastet til afgørelsen efter retshåndhævelsesdirektivet

Endelig vurderer Kommissionen på baggrund af tilgængelige oplysninger om det britiske retssystem, at de britiske myndigheders indgreb i de grundlæggende rettigheder tilhørende borgere, hvis personoplysninger er blevet overført til Storbritannien, af hensyn til formål i offentlighedens interesse, herunder den nationale sikkerhed, vil være begrænset til det strengt nødvendige i forhold til at opnå det forfulgte formål. I tillæg hertil vurderes der at være en effektiv beskyttelse mod sådanne indgreb⁷.

Samlet set finder Kommissionen således, at Storbritannien opfylder betingelserne for en tilstrækkelighedsafgørelse efter databeskyttelsesforordningens artikel 45 og retshåndhævelsesdirektivets artikel 36 fortolket i lyset af Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder⁸.

Ifølge udkastenes artikel 3, stk. 1, skal Kommissionen løbende føre tilsyn med, om Storbritannien opfylder betingelserne for den vedtagne tilstrækkelighedsafgørelse. Som følge af, at Storbritannien har fuld autonomi over sine databeskyttelsesregler efter at have forladt EU og dermed på sigt kan ændre disse, har Kommissionen desuden valgt at indsætte en solnedgangsklausul i afgørelsernes artikel 4, hvorefter de bortfalder 4 år efter ikrafttrædelsestidspunktet⁹. I tilfælde af et ønske om forlængelse skal Kommissionen efter udkastenes artikel 4 fremsætte nye udkast til tilstrækkelighedsafgørelser.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog den 21. maj 2021 en resolution om Kommissionens udkast til tilstrækkelighedsafgørelser efter databeskyttelsesforordningen og retshåndhævelsesdirektivet¹⁰. Det bemærkes, at Europa-Parlamentet ikke har en formel rolle i EU-komitologiproceduren, og at resolutionen ikke er bindende for Kommissionen.

Samlet set opfordres Kommissionen for så vidt angår begge udkast bl.a. til at tage højde for anbefalingerne fra Det Europæiske Databeskyttelsesråd¹¹ samt sikre tilstrækkelighedsafgørelsernes forenelighed med EU-retten og

⁷ Jf. betragtning nr. 268 i udkastet til afgørelsen efter databeskyttelsesforordningen og betragtning nr. 158 i udkastet til afgørelsen efter retshåndhævelsesdirektivet

⁸ Jf. betragtning nr. 269 i udkastet til afgørelsen efter databeskyttelsesforordningen og betragtning nr. 159 i udkastet til afgørelsen efter retshåndhævelsesdirektivet

⁹ Jf. betragtning nr. 281-282 i udkastet til afgørelsen efter databeskyttelsesforordningen og betragtning nr. 171 og 172 i udkastet til afgørelsen efter retshåndhævelsesdirektivet

¹⁰ Europa-Parlamentets resolution af 21. maj 2021 vedrørende Storbritanniens tilstrækkelige beskyttelse af personoplysninger (2021/2594(RSP)) (P9_TA(2021)0262) (Europa-Parlamentets resolution)

¹¹ Jf. pkt. 33 i Europa-Parlamentets resolution

retspraksis fra EU-Domstolen¹². Det understreges samtidigt, at Europa-Parlamentet vil anse Kommissionen for at have overskredet sin kompetence til at vedtage gennemførelsesretsakter efter EU-databeskyttelsesreglerne, og at Europa-Parlamentet vil modsætte sig de foreslåede tilstrækkelighedsafgørelser, hvis de ikke er på linje med EU-retten og ikke adresserer de rejste bekymringer i Parlamentets resolution¹³. I tilfælde af, at Kommissionen vedtager afgørelserne, uden Storbritannien har løst de rejste udfordringer i resolutionen, anmodes EU-datatilsynene om at suspendere dataoverførsler til Storbritannien, hvis de kan blive genstand for vilkårlig adgang til personoplysninger fra de britiske efterretningsmyndigheder¹⁴.

I relation til *udkastet til afgørelsen efter databeskyttelsesforordningen* bemærker Europa-Parlamentet med henvisning til Det Europæiske Databeskyttelsesråds udtalelse af 13. april 2021 om Kommissionens udkast – hvor Kommissionen opfordres til at foretage yderligere undersøgelser (se afsnit 8 nedenfor) – at analysen, der lå til grund for det indledende udkast, er ufuldstændigt og uoverensstemmende med EU-Domstolens krav hertil¹⁵.

Europa-Parlamentet rejser herefter en række forskellige bekymringer i forhold til udkastet til afgørelsen efter databeskyttelsesforordningen. Bekymringerne angår tilstrækkeligheden af det britiske datatilsyns håndhævelse af databeskyttelsesreglerne i Storbritannien¹⁶. Endvidere angår det en undtagelse til visse af databeskyttelsesreglerne på det britiske immigrationsområde, hvor Europa-Parlamentet har alvorlige bekymringer og finder, at undtagelsen skal ændres eller fjernes, inden der kan vedtages en gyldig tilstrækkelighedsafgørelse¹⁷. Desuden angår det ”masseovervågning”, hvor Europa-Parlamentet generelt synes at være bekymrede for, hvilken indvirkning britisk overvågningslovgivning og -praksis har på beskyttelsesniveauet for personoplysninger fra EU¹⁸. Endelig rejses der en bekymring angående beskyttelsesniveauet for personoplysninger fra EU set i lyset af adgangen under britisk lovgivning til at videreoverføre de omtalte oplysninger til andre tredjelande¹⁹.

¹² Jf. pkt. 36 i Europa-Parlamentets resolution

¹³ Jf. pkt. 35 i Europa-Parlamentets resolution

¹⁴ Jf. pkt. 37 i Europa-Parlamentets resolution

¹⁵ Jf. pkt. 5 i Europa-Parlamentets resolution

¹⁶ Jf. pkt. 6ff i Europa-Parlamentets resolution

¹⁷ Jf. pkt. 9ff i Europa-Parlamentets resolution

¹⁸ Jf. pkt. 12ff i Europa-Parlamentets resolution

¹⁹ Jf. pkt. 18ff i Europa-Parlamentets resolution

I forhold til *udkastet til afgørelsen efter retshåndhævelsesdirektivet* udtrykker Europa-Parlamentet bekymringer for, om samarbejdsaftalen mellem Storbritannien og USA på retshåndhævelsesområdet vil kunne medføre uretmæssig adgang for amerikanske myndigheder til EU-borgeres personoplysninger²⁰. Endvidere rejses der en bekymring i forhold til de britiske myndigheders muligheder for at opbevare store mængder af kommunikationsdata af hensyn til beskyttelsen af den nationale sikkerhed²¹, og i relation til dette emne opfordres Kommissionen bl.a. til at foretage yderligere undersøgelser af, hvilke typer af de nævnte data som de britiske myndigheder kan forlange udleveret i henhold til britisk ret²². Desuden rejses en bekymring angående en konkret episode fra januar 2021, hvor 400.000 strafferegistre ved en fejl blev slettet fra UK Police National Computer, hvilket ifølge Parlamentet svækker tilliden til Storbritanniens bestræbelser på at beskytte personoplysninger, der behandles til retshåndhævelsesformål²³.

Det bemærkes, at Kommissionen i anledning af Det Europæiske Databeskyttelsesråds udtalelser (se afsnit 8) har revideret sine udkast til tilstrækkelighedsafgørelser, der indeholder en række uddybninger og præciseringer. Justitsministeriet er i gang med at gennemgå de reviderede udkast nærmere.

5. Nærhedsprincippet

Der er i forhold til begge udkast tale om en gennemførelsesforanstaltning til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at Kommissionens udkast er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Når personoplysninger ønskes overført til et tredjeland (lande uden for EU/EØS), skal dataeksportøren (den der fører personoplysningerne ud af EU/EØS) iagttage de databeskyttelsesretlige regler om tredjelandsoverførsler.

Formålet med reglerne om tredjelandsoverførsler er at sikre en tilstrækkelig beskyttelse af personoplysninger, som forlader EU. Reglerne stiller i den forbindelse krav om, at videregivelse af personoplysninger til en modtager

²⁰ Jf. pkt. 25 i Europa-Parlamentets resolution

²¹ Jf. pkt. 26-27 i Europa-Parlamentets resolution

²² Jf. pkt. 31 i Europa-Parlamentets resolution

²³ Jf. pkt. 30 i Europa-Parlamentets resolution

i et tredjeland skal være baseret på et overførselsgrundlag, der er det ”instrument”, som skal være på plads, inden personoplysninger kan overføres til et tredjeland. Hensigten er, at overførselsgrundlaget skal yde de fornødne garantier for beskyttelsen af de overførte oplysninger.

Databeskyttelsesforordningen

Databeskyttelsesforordningens regler om tredjelandsoverførsler fremgår af forordningens kapitel V om overførsler af personoplysninger til tredjelande eller internationale organisationer.

For så vidt angår de tilgængelige overførselsgrundlag opererer databeskyttelsesforordningen med tre muligheder.

For det første fremgår det af databeskyttelsesforordningens artikel 45, stk. 1, at overførsel af personoplysninger til et tredjeland kan finde sted, hvis Kommissionen har fastslået, at tredjelandet har et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau. Kommissionen skal ved vurderingen af beskyttelsesniveauets tilstrækkelighed bl.a. tage elementerne i artikel 45, stk. 2, litra a – litra c, i betragtning.

Efter en vurdering af beskyttelsesniveauets tilstrækkelighed kan Kommissionen ved hjælp af en gennemførelsesretsakt fastslå, at et tredjeland sikrer et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau. Gennemførelsesretsakten vedtages efter undersøgelsesproceduren i databeskyttelsesforordningens artikel 93, stk. 2, hvilket bl.a. vil sige, at beslutningen skal træffes på grundlag af en udtalelse, som afgives af en Komité, der er nedsat i henhold til forordningens artikel 93, stk. 1, og som består af repræsentanter for medlemsstaternes regeringer.

I fraværet af en tilstrækkelighedsafgørelse kan overførslen baseres på et af de opregnede instrumenter i forordningens artikel 46 om fornødne garantier, herunder kontraktbestemmelser, som skal sikre passende databeskyttelsesgarantier, herunder rettigheder, der kan håndhæves i forhold til de berørte borgers personoplysninger.

Endelig indeholder databeskyttelsesforordningens artikel 49 en undtagelsesbestemmelse, som i visse nærmere angivne situationer giver mulighed for enkeltstående og ikke-systematiske overførsler til tredjelande.

Retshåndhævelsesloven

Retshåndhævelsesdirektivet er gennemført i dansk ret med retshåndhævelsesloven²⁴, der gælder for retshåndhævende myndigheders, herunder politiets, behandling af personoplysninger til retshåndhævelsesformål.

Retshåndhævelseslovens VII. afsnit (§§ 32-36) regulerer nærmere, hvornår retshåndhævende myndigheder må gennemføre tredjelandsoverførsler.

Efter lovens § 32 må overførsler til et tredjeland bl.a. kun finde sted med henblik på fuldbyrdelse af strafferetlige sanktioner, og hvis oplysningerne overføres til en retshåndhævende myndighed i det pågældende tredjeland.

Desuden skal der være et overførselsgrundlag i henhold til lovens §§ 33-36.

Efter lovens § 33 kan overførsel ske, hvis Kommissionen har truffet afgørelse om, at tredjelandet har et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau. Kommissionen skal ved vurderingen af beskyttelsesniveauets tilstrækkelighed bl.a. tage elementerne i retshåndhævelsesdirektivets artikel 36, stk. 2, litra a – litra c, i betragtning.

Ligesom tilfældet var ovenfor, træffes Kommissionens afgørelse om tredjelandets beskyttelsesniveau gennem en gennemførelsesretsakt. Gennemførelsesretsakten vedtages efter undersøgelsesproceduren i retshåndhævelsesdirektivets artikel 58, stk. 2, hvilket bl.a. vil sige, at beslutningen skal træffes på grundlag af en udtalelse, som afgives af en Komité, der er nedsat i henhold til direktivets artikel 58, stk. 1, og som består af repræsentanter for medlemsstaternes regeringer.

Endvidere kan en tredjelandsoverførsel efter retshåndhævelseslovens § 34, stk. 1, ske, hvis der i en international aftale er givet fornødne garantier, hvad angår beskyttelsen af personoplysninger, jf. nr. 1, eller den dataansvarlige har vurderet alle forhold i forbindelse med overførslen af personoplysninger og konkluderet, at der findes de fornødne garantier for beskyttelsen af personoplysninger, jf. nr. 2.

Ved mangel af en tilstrækkelighedsafgørelse eller fornødne garantier til sikring af beskyttelsen af personoplysninger, vil tredjelandsoverførsler efter

²⁴ Lov nr. 410 af 27. april 2017 om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger

retshåndhævelseslovens § 35 undtagelsesvist kunne finde sted i konkrete tilfælde, f.eks. for at afværge en umiddelbar og alvorlig trussel mod en medlemsstats eller et tredjelands offentlige sikkerhed.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Kommissionens udkast indebærer ikke ændringer i dansk ret.

Økonomiske konsekvenser

Kommissionens udkast vurderes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

Tilstrækkelighedsafgørelsen, der vedtages med hjemmel i databeskyttelsesforordningen, vurderes at kunne have en positiv erhvervsøkonomisk indvirkning for erhvervslivet, som forsat vil kunne overføre personoplysninger til f.eks. virksomheder i Storbritannien uden specifik godkendelse.

Hvis de foreslåede tilstrækkelighedsafgørelser ikke vedtages, vurderes det omvendt, at dataeksportører kan opleve visse administrative omkostninger, hvis personoplysninger ønskes overført til Storbritannien efter den 30. juni 2021. Det skyldes, at overførslen i så fald skal baseres på et andet overførselsgrundlag (se afsnit 6 ovenfor), som kan indebære, at der f.eks. for hver behandlingsaktivitet, hvor der løbende skal overføres personoplysninger, skal udarbejdes kontrakter mellem de pågældende aktører i EU og Storbritannien, eller lignende for at gennemføre overførslen. Sikring af et overførselsgrundlag i tilfælde af løbende udveksling af personoplysninger mellem de pågældende aktører kan vise sig at være en omfattende øvelse, da det bl.a. indebærer, at den enkelte EU-aktør i forhold til den specifikke overførsel skal foretage visse undersøgelser af, om der kan være forhold, herunder i tredjelandets lovgivning, som svækker effektiviteten af de påkrævede beskyttelsesgarantier og rettigheder, som skal sikres gennem overførselsgrundlaget.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af de foreslåede tilstrækkelighedsafgørelser skønnes at have en positiv indvirkning for aktører, som på en simpel måde ønsker at overføre personoplysninger til Storbritannien.

En tilstrækkelighedsafgørelse forudsætter, at tredjelandet yder et beskyttelsesniveau, der i det væsentligste svarer til det i EU. Som nævnt har Kom-

missionen vurderet, at Storbritannien sikrer et beskyttelsesniveau for personoplysninger, som i det væsentligste svarer til det i EU (se afsnit 3), hvorfor en vedtagelse af tilstrækkelighedsafgørelserne ikke bør have konsekvenser for beskyttelsen af borgeres personoplysninger, som overføres til Storbritannien fra EU.

Det bemærkes, at de foreslåede tilstrækkelighedsafgørelser udgør et vigtigt aspekt for implementeringen af handels- og samarbejdsaftalen mellem Storbritannien og EU. Det vurderes derfor, at en manglende vedtagelse af afgørelserne efter omstændighederne kan have konsekvenser for visse dele af aftalen, herunder navnlig på området for retshåndhævelse og retsligt samarbejde i straffesager.

8. Høring

Udkast til de foreslåede tilstrækkelighedsafgørelser er blevet forelagt Det Europæiske Databeskyttelsesråd, som består af repræsentanter fra medlemsstaternes datatilsyn og af Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse.

Det Europæiske Databeskyttelsesråd har en uafhængig og rådgivende rolle på databeskyttelsesområdet og afgiver bl.a. udtalelser til Kommissionen med henblik på vurdering af tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet i et tredjeland. Det Europæiske Databeskyttelsesråd fremkom den 13. april 2021 med sine udtalelser om udkastene fra Kommissionen.

Udtalelsen om afgørelsen efter databeskyttelsesforordningen²⁵

I udtalelsen fremhæver Det Europæiske Databeskyttelsesråd først og fremmest sagens unikke karakter, idet det forelagte udkastet angår beskyttelsesniveauet i en tidligere EU-medlemsstat, og eftersom der ikke findes fortilfælde for en tilstrækkelighedsafgørelse med en solnedgangsklausul²⁶.

Som følge af Storbritanniens tidligere medlemskab af EU anerkender Det Europæiske Databeskyttelsesråd, at der på mange områder er konvergens mellem den britiske og europæiske databeskyttelseslovgivning. Efter bl.a. en analyse af det udkast fra Kommissionen, der blev sendt i høring, bemær-

²⁵ Det Europæiske Databeskyttelsesråd: *Opinion 14/2021 regarding the European Commission Draft Implementing Decision pursuant to Regulation (EU) 2016/679 on the adequate protection of personal data in the United Kingdom* (vedtaget den 13. april 2021) (udtalelsen om afgørelsen efter databeskyttelsesforordningen).

²⁶ Jf. pkt. 35 i udtalelsen om afgørelsen efter databeskyttelsesforordningen

ker Databeskyttelsesrådet imidlertid, at der er en række forhold, der bør undersøges nærmere²⁷, som f.eks. en undtagelse til visse af databeskyttelsesreglerne på det britiske immigrationsområde²⁸, og om en tilstrækkelighedsafgørelse i praksis kan medføre en underminering af EU-databeskyttelsesreglerne om tredjelandsoverførsler²⁹.

På den baggrund anbefales Kommissionen at adressere de fremhævede udfordringer i udtalelsen samt tæt at følge relevante udviklinger i Storbritannien, som kan have en indvirkning på beskyttelsesniveauet for de overførte personoplysninger, og i den forbindelse træffe hurtige og passende foranstaltninger, hvis forholdene tilsiger det³⁰.

Udtalelsen om afgørelsen efter retshåndhævelsesdirektivet³¹

I udtalelsen noterer Det Europæiske Databeskyttelsesråd sig indledningsvis, at der er en stærk overensstemmelse mellem britisk lovgivning og retshåndhævelsesdirektivet på databeskyttelsesområdet i forhold til visse centrale bestemmelser, f.eks. om formålsbegrænsning og gennemsigtighed³².

Der er imidlertid en række forhold, som Det Europæiske Databeskyttelsesråd opfordrer Kommissionen til at undersøge nærmere. Kommissionen anbefales f.eks. at supplere sin analyse med oplysninger om tilstedeværelsen af en mekanisme, der sikrer, at medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder orienteres om de britiske myndigheders viderebehandling eller offentliggørelse af modtagne oplysninger³³. Derudover anbefales Kommissionen også at undersøge samspillet mellem den britiske databeskyttelseslovgivning og Storbritanniens internationale forpligtelser, navnlig for at sikre et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau, når modtagne oplysninger fra EU videregives til andre tredjelande³⁴.

²⁷ Jf. pkt. 36 i udtalelsen om afgørelsen efter databeskyttelsesforordningen

²⁸ Jf. pkt. 12 og 13 i udtalelsen om afgørelsen efter databeskyttelsesforordningen

²⁹ Jf. pkt. 14ff i udtalelsen om afgørelsen efter databeskyttelsesforordningen

³⁰ Jf. pkt. 37 i udtalelsen om afgørelsen efter databeskyttelsesforordningen

³¹ Det Europæiske Databeskyttelsesråd: *Opinion 15/2021 regarding the European Commission Draft Implementing Decision pursuant to Directive (EU) 2016/680 on the adequate protection of personal data in the United Kingdom* (vedtaget den 13. april 2021) (udtalelsen om afgørelsen efter retshåndhævelsesdirektivet).

³² Jf. pkt. 5 i udtalelsen om afgørelsen efter retshåndhævelsesdirektivet

³³ Jf. pkt. 6 i udtalelsen om afgørelsen efter retshåndhævelsesdirektivet

³⁴ Jf. pkt. 7 i udtalelsen om afgørelsen efter retshåndhævelsesdirektivet

Endelig opfordres Kommissionen – ligesom udkastet vedrørende databeskyttelsesforordningen – til tæt at følge relevante udviklinger i Storbritannien og i den forbindelse træffe hurtige og passende foranstaltninger, hvis forholdene tilsiger det³⁵.

Kommissionen har sidenhen sendt reviderede udkast til medlemsstaterne, der indeholder en række uddybninger og præciseringer i anledning af Det Europæiske Databeskyttelsesråds udtalelser. Justitsministeriet er som nævnt fortsat i gang med at gennemgå de reviderede udkast.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Justitsministeriet har ikke kendskab til andre EU-landes konkrete holdninger til Kommissionens udkast, men det forventes, at landene generelt vil være positive over for en tilstrækkelighedsafgørelse om Storbritannien efter databeskyttelsesforordningen og retshåndhævelsesdirektivet.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen mener generelt, at det er vigtigt, at der skabes et velfunderet og gennemanalyseret grundlag, der giver juridisk sikkerhed for de aktører, der er involveret i overførsel af data mellem EU og Storbritannien. Det bemærkes i den forbindelse, at personoplysninger, der overføres på baggrund af en tilstrækkelighedsafgørelse, stadig skal behandles i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens øvrige regler om behandling af personoplysninger. En tilstrækkelighedsafgørelse vil således alene give mulighed for, at personoplysninger i forhold til de databeskyttelsesretlige regler om tredjelandsoverførsler fremadrettet kan overføres til Storbritannien uden yderligere specifik godkendelse.

Betydningen af dataoverførsel er stigende i samhandelen på tværs af grænser og en forudsætning for, at mange europæiske virksomheder kan konkurrere på det globale marked. Gennemførelsesretsakten, der påtænkes vedtaget efter databeskyttelsesforordningen, vil derfor bl.a. kunne give en enklere, mindre byrdefuld og dermed mere omkostningseffektiv mekanisme for europæiske virksomheder, som fremadrettet ønsker at fortsætte med at udveksle data med f.eks. britiske virksomheder. Dette finder regeringen fornuftigt, og regeringen arbejder på den baggrund for at begrænse digitale handelshindringer på globalt plan med henblik på, at danske virksomheder kan udnytte potentialet for vækst og indtjening i den digitale økonomi.

³⁵ Jf. pkt. 7-8 og 11 i udtalelsen om afgørelsen efter retshåndhævelsesdirektivet

Overordnet set ser regeringen endvidere meget positivt på tiltag, som kan bidrage til, at de retshåndhævende myndigheder fortsat kan varetage deres opgaver på en effektiv og smidig måde. Gennemførelsesretsakten, der påtænkes vedtaget efter retshåndhævelsesdirektivet, vurderes i den forbindelse at etablere rammer for dataoverførsler til Storbritannien, som vil bevare de danske retshåndhævende myndigheders muligheder for bl.a. at indgå i et effektivt samarbejde med lignende myndigheder i Storbritannien. Dette finder regeringen fornuftigt.

Henset til ovennævnte fordele agter regeringen som udgangspunkt at støtte en vedtagelse af de foreslåede gennemførelsesretsakter.

I sagens natur kan de rejste bekymringer og udfordringer i Det Europæiske Databeskyttelsesråds udtalelser og Europa-Parlamentets resolution (se afsnit 4 og 8 ovenfor) give anledning til visse overvejelser om, hvorvidt de foreslåede gennemførelsesretsakter bør støttes. Regeringen imødeser derfor forklaringer fra Kommissionen på kommende komitémøder om, hvordan de reviderede udkast adresserer disse spørgsmål.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Kommissionens udkast til gennemførelsesretsakter om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet angående Storbritannien efter henholdsvis databeskyttelsesforordningen og retshåndhævelsesdirektivet har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.